VIII. évfolyam. Arad, 1893. Aprilis 18. Kedd. **88-ik szám.**

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:		*Vidéken postai szétküld:*	
Egész évre	12 frt	Egész évre	14 frt
Fél évre	6 „	Fél évre	7. „
Negyed évre	3 „	Negyed évre	3.50
Egy hóra	1 „	Egy hóra	1.20

Kiadóhivatal:
Az „Aradi Nyomdatársaság", főut 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzekés a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések dija:

Hat h. petit sor egyszer	6 kr	Bélyegdíj külön	30 kr
Minden következőnél	4 „	Nyilttér sora	15 „

Szerkesztőség:
Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kik a denunciánsok?

Arad, április 17.

A jezsuita-párti sajtó egy ideje mind sürübben és mind nagyobb egyértelmüséggel hangoztatja a kormány ellen azt a képtelen vádat, hogy az a korona előtt Apponyit denunciálja. E vád nem csak hogy nincs beigazolva, de természeténél fogva be sem igazolható, s igy egész jogosultsággal lehetne azzal visszautasitani, hogy az nem egyéb, mint közönséges tendenciózus rágalom. De hát ezt és ennyit konstatálnunk valóban nem érné meg a nyomda-festéket. Az Apponyista sajtó azt az eljárását, hogy igaztalan vádjaival a kormányt és pártját szünet nélkül diszkreditálja, annyira uzusba vette, hogy ezt, mint létalapját képező közkereseti forrását, támadnunk legalább is kicsinyesség volna.

Minthogy azonban ugyane vádat a hires párt egyik oszlopos tagja sem átallotta országvilag előtt a parlamentben is hangoztatni, rászolgáltak a tisztelt népámitók arra, hogy vele kissé behatóbban és komolyabban foglalkozzunk.

Miként emlitettük, azt, hogy a kormány Apponyit denunciálja, nem tudta, de nem is próbálta igazolni a nemzeti párt. De ha ők adósak is maradtak a bizonyitékkal pozitive, nem következés, hogy meg ne legyen az adható negativ irányban.

Elsőbbet is szörnyü naiv föltevés a koronáról, hogy az a parlamenti tárgyalásokról, és azokban egy Apponyinak viselt dolgairól csak a miniszterek referálásai utján értesül, mintha a magyar parlament ülései nem volnának nyilvánosak, azok szószerinti közlései a sajtó utján megengedettek? És ha mindezekről a Felség ép oly természetes uton tudomást szerez, mint azt bármely vidéki polgárember teheti és teszi, vajjon kell-e néki külön magyarázat ahhoz, hogy az Apponyista ellenzék fa'cziózus üzelmeiről magának tiszta képe alkosson?

Vegyük csak a honvédelmi vitát. Az ellenzék egyik határozati javaslatában a honvédségnek tüzérség- és müszaki csapatokkal való kiegészitését követelte. Apponyi és pártja e javaslatot teljes erejéből támogatta, sajtója pedig a kormányt és pártját éppen e javaslat elvetése miatt a legvehemensebben támadta. Ugyan mit szólnak ehhez a legfelsőbb körökben, a hol bizonyára élénk emlékezete- és tudatában vannak a tiz év előtt ez irányban történteknek?

Mert nem egész ismeretlen dolog, a mi 1883-ban történt, midőn egy közös miniszteri tanácskozásra a közös hadügyminiszter kijelentette, hogy mozgósitás esetén bajosan tudná a honvédséget a kellő tüzérséggel és müszaki csapatokkal ellátni, s a király beleegyezését adta ahhoz, hogy a magyar kormány és törvényhozás az ország terhére szerelje föl ez irányban a honvédséget. A magyar miniszterelnök haladékot kért, és az ellenzék vezérférfiaival bizalmasan megbeszélvén a dolgot, abban állapodtak meg, hogy a propozicióba magyar részről bele nem mehetnek, nem csak azért, mert az ország pénzügyi viszonyai az uj terhet meg nem birnák, hanem mert a monarchia védereje-jének szervezete-fejlesztése- és fenntartásának hozzájárulási aránya, mely Magyarországra nézve 30 százalék, a honvédségi müszaki csapatok felállitása által a mi terhünkre lényegesen alteráltatnék.

Ugyan vehetnek-e odafent komolyan egy olyan államférfiut, a ki ezek daczára nem restelli épen ezen az alapon támadni a kormányt? Vajjon vehet-e komolyan az ország egy olyan pártvezért, ki támogat egy oly mozgalmat, mely Magyarországra nem képez aktuális politikai szükséget, de oly óriási áldozatokkal járna megvalósitása, melyet pénzügyi viszonyaink, daczára lényeges megjavalásunknak, ma sem birnának meg?

Nem szükség valósággal sem Apponyit, sem az ő gárdáját denunciálni, hogy veszedelmes, rendbontó törekvései felől irányadó körökben tisztába jöjjenek. Ellenben ha arról van szó, hogy történik-e denunciáczió és mely irányban, és kik részéről, akkor sokkal nyugodtabb lélekkel állithatnók mi, hogy igenis napról-napra denunciálják a kormányt és a parlament hazafias többségét az állami szuverenitás másik faktora, a magyar nép előtt — Apponyi és az ő pártja és az ő sajtója.

Belföld.

Az állami bevételek.

Letelvén immár a pótkezelési évnegyed is, teljesen áttekinthetni az állam mult évi bevételeinek és kiadásainak alakulását. A bevételeknél az eredmény általában igen kedvező. Vannak nevezetesen egyes bevételi tételek, melyeknél a tényleges eredmények jelentékenyen tulhaladták a költségvetési törvényben megállapitott előirányzatot. Ezzel az örvendetes jelenséggel különösen a fogyasztási adók egyes nemeinél találkozunk. Igy nevezetesen a söradó az előirányzattal szemben egy millió forint többletet mutat. A czukortermelési-adónál 441,000 frt a tényleges bevételi többlet, az italmérési illetéknél és adónál pedig nem kevesebb, mint 3.841,000 frttal haladták tul a tényleges eredmények a tizenöt millió forintban megállapitott előirányzatot.

Az Ugron-Dániel párbaj.

— Saját tudósitónk távirata. —

Budapest, április 17.

Ugron Gábor ma már megjelent a képviselőházban és átlőtt karral kitartott végig. Erről a párbajról érdekes verziók keringenek, melyek azonban aligha tarthatnak számot a hitelre, tekintettel arra, hogy mindazok, kik a párbajban szerepet játszottak, egytől-egyig gentleman emberek. Tudvalevőleg Dániel Elek volt Ugron ellenfele. Ugron rágalmazásnak mondta egy hirlapi nyilatkozatban Dániel Elek egy tudósitását. Erre provokált Ugron. A párbaj vége az, hogy Ugron pisztolya csütörtököt mondott, a Dániel golyója azonban átfurta Ugron jobb karját, két-három ujjnyira a könyökön felül. A seb nem veszedelmes, ami látható abból is, hogy Ugron Gábor a házban volt.

Eddig a párbaj.

Most ezzel a párbajjal kapcsolatban azt a képtelen hirt kolportálják, hogy Dániel Elek ismerte volna a pisztolyokat és hogy igy sikerült neki a lövés, mig az Ugroné csütörtököt mondott. Állitólag a pisztolyok olyan gyönge rugójuak voltak, hogy egyszerü csattantásra a gyutacsot nem sütötték el. Ugyancsak állitólag Dániel Elek a pisztoly kakasát a felállitás után csöndesen lebocsátotta s aztán ismét felhuzta volna s ezzel jutott volna abba az előnyös helyzetbe, hogy pisztolya elsült. Abból az állitólagos tényből, hogy Dániel leeresztette a pisztoly kakasát, azt következtetik, hogy Dániel esetleg ismerte a pisztolyokat, amelyekkel ő már megelőzőleg lőtt volna s igy előnye volt e párbajban ellenfele fölött.

Ez egyszerüen képtelen hir. A segédek egytől-egyig olyan férfiak, akiknek segédkezése kizár minden ilyesmit.

Egyébként megjegyezzük, hogy Ugron feleségének táviratozott megsebesülése után, tudatván vele, hogy véletlenül kissé megsebesült a karján, de már hétfőn övéihez fog sietni. Felesége azt hitte, hogy Ugron kifordult a kocsiból és ez okozta könnyü sérülését. Ugronné csak ma tudta meg, hogy férjének párbaja volt, amely csak kevésen mult, hogy végzetessé nem vált.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny" eredeti tudósitása. —

— április 17.

Kezdete d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Schóber Ernő, Perczel Dezső, Bernáth Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Josipovich Imre.

Felolvasták és hitelesitették a mult ülés jegyőkönyvét.

Elnök bemutatja a kérvényeket. — Kiadták a bizottságoknak.

Jelenti, hogy Baich Miklós br. két havi szabadságot kér. — Megadták.

Kammerer Ernő előadó beterjeszti a közoktatásügyi bizottsághoz utalt kérvényekről szóló jelentést.

A tanitói fizetésről szóló javaslattal egyidejüleg tüzik ki majd napirendre.

Fáy Gyula beterjeszti a pénzügyi bizottság jelentését. — Annak idején napirendre tüzik.

Az „Aradi Közlöny"-re előfizethetni bármely naptól, egy hóra 1 frtjával. (Vidékre 1 frt 20 kr.)

A ház ezután megszavazta az ápril havi költségvetést.

Következik

a pénzügyi tárcza költségvetésének

tárgyalása.

Hedry Lőrincz az adóhivatal tételénél arra kéri a minisztert, hogy minden főszolgabirói és járásbirósági székhelyen állittasson adóhivatalt. Tudja, hogy ebben a tekintetben a pénzügyminiszter már nyilatkozott, még pedig kedvezően, de ezzel kapcsolatban szükségesnek tartaná, ha valamivel gyorsabb tempóban menne az adóhivatalok felállitása. Megjegyzéseket tett az adókezelésre. Sürgeti a közvetlen adó kivetésének szabályozását.

Wekerle Sándor: Az adóhivatalok felállitásánál tekintettel kell lenni a tisztviselőkre, akik megfelelő specialis képzettséggel birnak és ez a körülmény gátolja a gyorsabb tempót az adóhivatalok felállitásában. Egészen a tárgyi szempontok az irányadók arra nézve, hogy hol állitsanak fel ilyen hivatalt. S a mi a közvetlen adók fizetését illeti, azt hiszi, hogy azt a kérdést valószinüleg ugy fogják megoldhatni, hogy különböző vidékekre különböző adókulcsokat fognak alkalmazni. Kéri a tétel megszavazását. (Helyeslés jobbfelől.)

A tételt megszavazták.

Lázár Arpád a pénzügyőrség tételénél, tekintettel hivatásuk fontosságára, sürgeti, hogy a pénzügyőrök bizonyos qualifikáczióval birjanak. Ha ilyesmit elvárnak egy csendőrtől, sokkal inkább meg lehet követelni a pénzügyőrtől, hogy megfelelő kiképeztetésben részesüljön. Ez sokat lenditene az administraczión. (Helyeslés balfelől.)

Wekerle Sándor utal a jelenleg fennálló pénzügyőri szakvizsgákra, melyek nagyon is szigoruak. Több vizsgát kell tenniök; a fővigyázói, a szemlészi és végül a biztosi vizsga, a melyek közül különösen e két utóbbi fölötte szigoru. Különben is a fölvételnél tekintettel vannak arra, hogy egy-két középiskolai osztályt végzett emberek kerüljenek a pénzügyőrök közé. Szigoritani a jelenlegi viszonyokat felesleges. (Helyeslés jobbfelől.)

A tételt megszavazták.

Az adókivetési tételnél

Hegedüs Sándor előadó kéri a tétel leszállitását, miután előbb egy megfelelő tételt megfelelő mértékben emeltek. (Helyeslés.)

Décsy Zoltán felvilágositást kér a fogyasztási adóról, a szeszkizárólagosságról s több efféle kérdésről, melyekre nézve, fájdalom, nem állanak rendelkezésre kellő statisztikai adatok. (Helyeslés balfelől.)

Wekerle Sándor utal arra, hogy a képviselők külön statisztikai kimutatást kapnak s ebben a fogyasztási adóról megfelelő tájékozást szerezhetnek. Igyekezni fog, hogy ezen adatokat lehetőleg korán kapják meg. A szesz kizárólagosságáról és hasonlókról már szolgált adatokkal; amint a dolog össze lesz állitva, azonnal részletes kimutatásokkal fog szolgálni. (Helyeslés.)

Lázár Arpád örömmel hallotta, hogy Wekerle a fogyasztási adót pontosan beszolgáltató községeket kedvezményekben részesiti. Egyébként hangsulyozza, hogy az italmérési adó bérbeadásánál is ajánlatos volna a kevesbletet a község javára törleszteni. (Helyeslés balfelől.)

Hedry Lőrincz felszólalása után **Wekerle** Sándor kijelentette, hogy az italmérési adót a legnagyobb szigorusitással adják ki, különben a törvények maguk is a lehető legszigorubbak.

A tételt megszavazták.

A fogyasztási adónál **Molnár** Jósaiás azt mondja el, hogy miért kellett neki szeszgyárát elveszteni? azért, mert ő nem tudott visszaélni a fogyasztási adóval. Ebből viszont mi következik? Az, hogy az állam sem ellenőrzi kellően a szeszgyártást.

A tételt megszavazták.

Décsy Zoltán ismét szóba hozza a statisztikai adatok hiját. Azután azzal vádolja a minisztert, hogy nem váltotta be igéretét s a közs égek nem részesültek annyi kedvezményben, mint a bérlők. A minisztert egyéb dolgai elvonják erről a térről, annyira, hogy igéreteit nem válthatja be.

Wekerle Sándor a statisztikai adatokra csak azt mondhatja, amit mondott. A szeszadó bérbe vételére nézve megjegyzi, hogy a községek a megfelelő figyelemben részesültek, annyira, hogy már azzal fenyegették szólót, hogy a bérlők valamennyien odahagyják a minisztert. Hogy pedig mennyi gondot fordit ezekre a kérdésekre, utal arra, hogy egymaga 4000 község kérvényét intézte el. Tehát a vád alaptalan és azt visszautasitja. (Helyeslés jobbfelől.)

Horánszky Nándor azt akarja konstatálni, hogy a miniszterelnök félreértette Décsyt. Tény, hogy az italmérési jövedék hasznositása körül sok hiba történt, annyi, hogy csak örvendhet, ha mentől hamarább kézhez kapják a statisztikai adatokat, amelyeket erre az évre kilátásba helyeztek. Különben kijelenti, hogy ő a miniszter munkaerejét és végzett munkáját nem kevesli.

Kováts József a regale-ügyben beszélt s figyelmébe ajánlotta a miniszternek, hogy a bajokon segitsen.

Csáky Albin gr. azt hiszi, hogy a miniszterelnöknek nincs szüksége a védelemre, de mégis el akarja mondani, hogy mit tett a miniszterelnök Szepesmegyében. A miniszterelnök megtett mindent a regale igazságos elosztása tekintetében. Ennyit kivánt mondani.

Kolozsváry Kiss István: Tökéletes gyakorlati ember. Tudja, hogy a miniszter mindig többet tehet, mint egy miniszteri tanácsos. Mi történt Halasan? Az történt, hogy nem hivatott fel a város a regale-bérletre, hanem egyszerüen kiadatott egy bérlőnek. Halas városát ajánlja a miniszter figyelmébe.

Wekerle miniszterelnök: Nincs tájékozva Halas városa iránt, de egyről tájékozva van, hogy Kolozsváry Kiss István nincs tájékozva. Ha Halas városa idejekorán jelentkezett volna, a regalet bizonyosan megkapta volna. Válaszol a miniszter Kovács Józsefnek. Hajdu-Nánás nincs tulterhelve fogyasztási adóval. Horánszkynak panaszát, hogy botrányok vannak, elismeri a miniszter, de annak okát és orvosságát nem a pénzügyi administrácziókban kell keresnünk. A miniszter szem előtt tartotta a szeszgyár érdekeinek megóvását.

Kolozsváry Kiss István ujra kéri a minisztert, hogy Halason segitsen.

A tételt elfogadták.

A pénzügyi igazgatás tételnél

Olay Lajos sürgeti a bélyeg és illeték reformját.

Wekerle miniszterelnök kijelentette már, hogy a bélyeg és illeték reformjával foglalkozni fog. De ne várjanak időhöz kötött igéreteket, a melyek az ügynek csak kárára válnának. Ha az adóreformok kész lesznek, sorra kerül a bélyeg és illeték reformja is.

A dohányjövedék tételnél

Ernuszt Kelemen konstatálja a dohánytermelésnél az örvendetes javulását. Helyesnek tartja, hogy a miniszter a dohánygyárakat szaporitja. Kéri a minisztert, hogy Szombathelyen is állitson fel dohánygyárat. Nagy állami érdekek követelik ezt. E helynek fontosságát már a rómaiak is elismerték. Kéri, hogy még ez évben elkészitsék a dohánygyárat.

Szemere Huba azt fejtegeti, hogy hányfélek épen adóztathatják meg a dohányt. Szól a csempészésről s azt tartja, hogy a belföldi szivarok becsempészésének egyetlen akadálya, ha jobb szivart gyártunk.

Az ülés végéről távirati rovatunkban adunk tudósitást.

Az

„ARADI KOZLONY“

előfizetési árai:

Helyben házhoz hordva:

Egész évre	24 korona	=	12 frt — kr
Fél évre	12 korona	=	6 frt — kr.
Negyed évre	6 korona	=	3 frt — kr.
Egy hóra	2 korona	=	1 frt — kr.

Vidéken szétküldve:

Egész évre	28 korona — fillér	=	14 frt — kr.
Fél évre	14 korona — fillér	=	7 frt — kr.
Negyed évre	7 korona — fillér	=	3 frt 50 kr.
Egy hóra	2 korona 40 fillér	=	1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 10 fillér = 5 kr, vidéken 12 fillér = 6 kr.

Az előfizetési pénzek, valamint hirdetési és egyéb dijak az „ARADI KÖZLÖNY“ kiadóhivatalának („Aradi Nyomda-Társaság“) küldendők, ugyszinte ide utalandó minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványszámokat egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság.“

Időjárás.

Légnyomás: reggel 7 órakor 762.5 mm., délután 2 órakor 759.6 mm. **Hőmérsék:** reghel 7 órakor C° + 9.1, délután 2 órakor C° + 19.6. **Szél iránya és ereje:** reggel 7 órakor DK. 4, délután 2 órakor N. 6. **Felhőzet:** reggel többnyire borult, délután borult. **Csapadék** az utóbbi 24 órában: 0 miliméter.

A szerb államcsiny.

— Távirati tudósitások. —

Belgrád, április 17.

Pacu drt ismét kinevezték az állami egyedáruságok igazgatójává, Milánovits dr osztályfőnökké van designálva a külügyminisztériumba. Délelőtt a király kormányának kezdetét a székesegyházban Tedeummal ünneplik. Ma este, miután az őröket Avakumovics volt miniszterelnök háza elől eltávolitották, megjelentek otta liberális párthivei, hogy Avakumovicsot üdvözöljék.

Azonnal nagy tömeggyült össze a ház körül, fütyölve és üvöltve. Mielőtt még ez nem vezetett eredményre és a ház veszélyben volt, a belügyminiszter a ház védelmére egy lovas-osztályt küldött. Intézkedéseket tettek, hogy a kihágásokat meggátolják.

Tegnap délelőtt 11 órakor a metropolita ünnepélyes Tedeumot czelebrált. A csapatok diszben vonultak ki. A gazdagon fölékitett utczákon nagy embertömeg gyült egybe. A templomban a tisztikar, a miniszterek, az állami méltóságok és a hivatalnokok gyültek össze. A király, akit ágyudörgések közt üdvriadallal fogadtak, Dokics dr miniszterelnök, Csirics őrnagyhadsegéd, Franassovics hadügyminiszter és több szárnysegéd kiséretében jelent meg.

Az isteni tisztelet után nagy fogadás volt a palotában, mely alkalommal Sándor királyt az egybegyültek lelkesült zsivió kiáltásokkal üdvözölték és a király a jelenlevőkkel a legszivélyesebben társalgott.

Este az ebéd után kivilágitás, szinházi diszelőadás, és nagy takarodó volt. A templomban a radikálisokon kivül, a volt haladópárti miniszterek, élükön Garasanin is jelen voltak.

Dokics helyébe Velimirovicsot neveztékki az államtanács elnökévé.

Risztics és Belimarkovics volt régenseknek nyugdijat szavaztak meg. A radikális és haladópárti lapok Sándor királyt üdvözlik és az Obrenovics-dinasztiát ünneplik. A liberális lapok egyátalában nem jelennek meg többé.

Belgrád, ápr. 16.

Ma gyönyörü ünnepnap volt. A király fényes kisérettel ment a misére. Az utczákon óriási nagy néptömeg szüntelen zsiviókkal fogadta. A radikális képviselőket is mindenütt megéljenezték.

Amint Pasicsot észrevették, kocsiját megállitották, a lovakat kifogták s a kocsi emberek tolták egész a templomig. Itt fehérbe öltözött hölgyek várakoztak a királyra, kinek kocsijába már utközben virágokat dobáltak. A templom előtt babérkoszorut nyujtottak át a királynak, ki az üdvözléseket nyájasan fogadta és kit a templomból visszajövet a nép ujból zajosan megéljenezett.

Miután a király visszatért a királyi palotába, azonnal fogadta a külföldi képviselőket, feltünt különösen azon nyájas fogadtatás, melyben Thoemell báró osztrák-magyar követet részesitette, a határozottan osztrák-magyar barát király.

A külföldi képviselők fogadtatása után következett a miniszterek államtanácsosok, osztályfőnökök, az orvosi tanács, katonai tisztek, a belgrádmegyei és parasztküldöttség fogadtatása.

Délután 2 órakor fényes diszebéd volt, délután nagyszerü népünnepélyt tartottak a Topsiderben Mihály fejedelem szobránál. Katonai zenekerok játszanak az utczákon, a nép mindenütt kolot tánczol, a fellobogózott vá-

rosban nincs üres mulatóhely, minden zsufolásig telve, az idegenek csakugy özönlenek a városba, a rend, daczára ennek, sehol sem zavartatott meg.

A liberális párthoz tartozó emberek is ujongnak, ma már ugyszólva nincs is pártkülönség, csakegy párt létezik, ez a szerb párt.

A városi tanács ma fáklyásmenetet akart rendezni, de a polgárság tiltakozott ez ellen, mivel a városi tanácsmegválasztása törvénytelenül történt s a polgárságot nem képviseli. Katics polgármester lemondása nem is fogadtatott el, ő a városi tanács tagjaival együtt holnap felfüggesztetik s az uj választások a napokban fognak végbe menni.

A „Dnewni List" felhivja a kormányt, hogy április elseje ezentul ünnepnap gyanánt tartassék meg, mivel ez nap egy uj aera vette kezdetét. — A czikk egyben igen élesen kel ki Risztics ellen, ki páratlan kudarczot szenvedett, s kitől az országot egyedül a király szabaditotta meg, ki rendet csinált, ki megvédte Szerbiát az erőszakoskodástól s ki az országnak visszaadta az alkotmányt, azért is a király a legnagyobb szerb s ugyanennek tartja az orosz czár is.

A liberális hivatalnokok legnagyobb része már lemondott. Legtöbb változás a rendőrségnél lesz A régi radikális párthoz tartozó osztályfőnökök ujból fognak alkalmaztatni.

Milovanovics Milován dr osztályfőnök Bécsbe megy, hogy a kereskedelmi szerződés tanácskozásaiban részt vegyen.

A dohányegyedáruság igazgatóját, Popovicsot elbocsájtották. — A dohányegyedáruságot nem szüntetik meg.

HIREK.

Aprilis 18. Kedd. Róm. kath. naptár: Apollonia. — Protestáns naptár: Apollonia. — Görög-keleti naptár (április 6.): Methód apostol. — A nap kél 5 óra 8 perczkor, nyugszik 6 óra 52 perczkor.

Szabadságharczi ereklyék orsz. muzeuma (szinház épület, II-ik emelet) nyitva mindennap délelőtt 9—12 és délután 2—4 óráig.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Aprilis 20. Az aradi kereskedelmi és iparkamara teljes ülése délután 5 órakor.

Aprilis 23. Az aradi önkéntes tüzoltókar közgyülése délelőtt 10 órakor (Városháza.)

Aprilis 27. Aradmegye köztörvényhatósági bizottságának évnegyedes közgyülése délelőtt 9 órakor.

Aprilis 30. Városi képviselő-választás a III-ik kerületben (Kapa-utczai iskola.)

— **Személyi hirek.** Lonovics József csanádmegyei főispán, Meskó Sándor dr alispán és Major Miklós makói polgármester vasárnapAradon időztek, hol az arad-csanádi egyesült vasutak igazgatósági ülésén vettek részt. — Drahotuczky Rezső helyettes pénzügyigazgató, mint értesülünk, hosszas betegségéből rellábadt és legközelebb elfoglalja hivatalát.

— **A hivatalos lapból.** A király dr Blumfeld Ferdinánd osztályfőnöknek a cs. és kir. földmivelésügyi miniszteriumban, sok évi kitünő szolgálata elismeréseül, a titkos tanácsosi méltóságot dijmentesen adományozta.

— **Arad a herczegprimáshoz.** Aradváros köztörvényhatósági bizottsága április havi közgyülésén Varjassy József inditványára egyhangulag kimondotta, hogy Vaszary Kolos herczegprimást az ellene intézett, de szerencsére meghiusult merénylet alkalmából üdvözli és örömének ad kifejezést, hogy a gonosz tettet nem sikerült végrehajtani. A feliratot Institóris Kálmán, városunk aranytollu főjegyzője már elkészitette s ma küldik fel a herczegprimáshoz. A szöveg igy hangzik:

— Főmagasságu Bibornok Herczegprimás Ur!

A mily megdöbbenéssel vettük az Eminencziád ellen intézett merénylet hirét, oly őszinte volt örömünk a felett, hogy drága életét a gondviselés megmentette, s hogy a Mindenható Herczegségedet, a kiben a honfiérényeket, a jótékonyságot és szellemi tehetségeket annyira becsüljük, a kit felekezeti különbség nélkül oly igazán tisztelünk és szeretünk, a haza és a trón számára megoltalmazta.

Midőn a bünös merénylet meghiusulta felett szivünkből fakadó örömünknek kifejezést adnánk, fogadja szerencsekivánatunk mellett üdvözletünk és mély tiszteletünk nyilvánitását.

Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottságának 1893. évi április hó 12-én tartott közgyüléséből: Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester, Institóris Kálmán főjegyző.

— **Aradmegye az egyházpolitika mellett.** Aradmegye állandó választmánya Fábián László főispán elnöklete alatt tegnap délelőtt ülést tartott, melyen állást foglalta kormány egyházpolitikája mellett és előkészitette a közgyülés tárgysorozatát.

— **Zichy Géza gróf Aradon.** Zichy Géza gr. intendáns april 27-én reggel Aradra érkezik s délután 4 órakor próbaéneklést tart, melyre felhivta az aradi zene- és dalegyletek figyelmét. A kik a szini pályára készülnek s a próbaéneklésen résztakarnak venni, Institóris Kálmán főjegyzőnél jelentkezzenek.

— **A század legkritikusabb napját** f. hó 16-ára, a most elmult vasárnapra jósolta Falb Rudolf, az ismert német viharpróféta. Tekintve, hogy Falbnak egy-két jóslata, kivált azok, melyeket a földrengésre vonatkozólag tett, beütött, némi idegesség fogta el az emberiséget. Nem tartották lehetetlennek, hogy a föld mozogni fog és hogy más ilynemü rendkivüliségek adják elő magukat. A hiszékeny lelkek rettegtek, elgondolván, hogy Sodoma és Gomora pusztulása, valamint a vizözön katasztrófája sziutén elsőrendü kritikus napokon történt. Sokan egész nap az utczákon kullogtak, attól tartva, hogy hátha impozánsabb földrengés lesz és össze talál dőlni a fejök felett az épület, a mi tudvalevőleg nem tartozik a legkomótosabb szórakozások közé. Szerencsére azonban ez a nap is nagyobb veszedelem nélkül mult el, mint sok más, Falb-jósolta elsőrendü kritikus nap. A napfogyatkozáson kivül más különlegesség nem adta elő magát s a rendes vasárnapi szórakozást még a napfogyatkozás sem zavarta, miután a hat perczig tartó teljes elsötétülés, a megjósolt időben, d. u. 5 óra 7 perczkor itt Aradon egyáltalában nem volt tapasztalható. Azonban, dicséretére legyen mondva az elsőrendü kritikus napnak, sokkal jobban viselte magát, mint sok, nem kritikus nap. Az idő kiderült, az überziher levándorolt a felmelegitett kis kabátról s ha szél nem kavarja a töméntelen, tavaszi port, gyönyörü tavaszi naphoz lett volna szerencséje a séta-kultuszt oly előszeretettel üző aradi publikumnak. Tegnap még erősebb volt a szél, még több a kavargó por s habár Falb nem is jelölte meg április 17-ét kritikus napnak, annyi tény, hogy az időjárás — kritikán aiuli volt... Este, mintegy kiengesztelésül, megindult az eső, melyet országszerte ugy várunk, mint egykor a Messiást. Eddig ugyan csak vékonyan csepereg, de lehet, hogy reggelre megembereli magát, s feláztatja ezt a poros, kiszáradt országot.

— **Mérnöki állás a városnál.** Aradváros közönségénél — mint már jeleztük — egy 1200, esetleg 1400 frt javadalmazással és nyugdij jogosultsággal összekötött mérnöki állás van üresedésben. Mig az állás betöltetik, Tamássy József okl. mérnök végzi a nyugdijazott Ludovai Tóth István teendőit.

— **Előléptetett posta- és távirdatisztek.** Nagy az öröm a posta- és távirótisztek közt. A hivatalos lap vasárnapi száma meghozta az előléptetéseket, mely az aradi postapalotában is több szorgalmas tisztet a megérdemlett fokra emelt. Az elsők közt van Purzell Béla br. kir. posta- és távirdafőnök, kit a kereskedelemügyi m. kir. miniszter posta- és távirdafelügyelővé nevezett ki a második fizetési fokozatba. Purczell br., társadalmunk e kedvelt tagjának s a posta- és táviróhivatal humánus, derék főnökének mi is gratulálunk az előléptetéshez. Kivüle előléptek még: Szentgyörgyi Béla posta- és távirda főtisztté a második, Ditrichstein Bernát, Marcu Miklós, Chihereanu Zachar, Bau Antal, Popovics József és Balogh József posta- és távirdatisztek pedig posta- és távirda főtisztekké a harmadik fizetési fokozatban.

— **A herczegprimás doktori oklevele.** A hivatalos lap tegnapi számában olvassuk: Ő császári és apostoli királyi Felsége f. évi február hó 23-án kelt legf. elhatározásával legk. megengedni méltóztatott, hogy a budapesti tudomány-egyetem Vaszary Kolos Ferencz bibornokot, Magyarország herczegprimását és esztergomi érseket tiszteletbeli hittudományi doktorrá avatván, neki a hittudományi doktori oklevelet kiszolgáltathassa.

— **Közigazgatási államvizsgák.** Mint már emlitettük, a belügyminiszter folyó évi szeptember hó elsejével az ország nyolcz városában két félévre szóló községi közigazgatási tanfolyamok életbeléptetését vette tervbe. Valószinü, hogy a tanfolyamok közül egy Aradon lesz, melynek érdekében Aradváros köztörvényhatósági bizottsága legutóbbi közgyüléséből kifolyólag megtette a szükségesnek mutatkozó lépéseket. A tervezet szerint az első félév végén vizsgálatok tartatnának s az e vizsgán kielégitő készültséget nem tanusitott hallgató a második félévre nem is bocsáttatnék. A második félévben előadott tantárgyakból pedig a félév végén rendes irásbeli és szóbeli államvizsgálat tartatnék, melynek befejeztével a vizsgálóbizottság zárt ülésében fog határozni az összbenyomás alapján s az irásbeli vizsga által felmutatott készültség egybevetésével az eredmény felett. A vizsgákról a kormánybiztos, az igazgató s a bizottság minden tagja által aláirandó államvizsgálati bizonyitvány fog azonnal kiállittatni.

— **Jókai diszpolgársága.** Gyuláról irják lapunknak: Városunkban mozgalom indult meg, hogy a nemzet koszorus költője: Jókai Mór diszpolgárrá választassék. A városi közgyülést e czélból már legközelebb össze fogják hivni. Az inditványt Sal József, a gyulai ellenzék vezére fogja tenni. Az inditvány egyhangu elfogadása biztositva van. Hasonló mozgalom indult meg B.-Csabán is.

— **Az arad-csanádi egyesült vasutak** igazgatósága vasárnap d. e. 10 órakor Atzél Péter elnöklete alatt ülést tartott. Az ülés folyamán több bel- és folyóügy került elintézés alá. A közgyülés napját május hó 20-ára tüzte ki az igazgatóság. A Neufeld-féle birtokvásárlás szerződési tervezetének tárgyalását a közgyülésen ejtik meg. Az igazgatóság tagjai délben a „Fehér Kereszt"-ben bankettre gyültek össze.

— **Fősorozás Borrosseben.** A borossebesi járásban szombaton fejezték be a fősorozást. Az eredmény a következő. Felhivatott 518 hadköteles. Bevált az ujonczjutalék javára 71, a póttartalékba 26. Visszahelyeztetett 253, töröltetett 9, felülvizsgálatra küldetett 6, kórházba küldetett 4 és távol maradt 34 hadköteles. A sorozáson a politikai hatóság részéről Baross Ferencz dr megyei első aljegyző elnökölt.

— **Román zsinat.** Az aradmegyei gör. keleti román egyház zsinata vasárnap délelőtt vette kezdetét. A templomban nagy ünnepi misét tartottak, melyen Metianu János pontifikált fényes segédlettel. Innen a román szemináriumba vonultak, hol a zsinatot Metianu nyitotta meg szép beszéddel, melynek folyamán a vallás és erkölcs befolyását fejtegette az állam életére, majd czélozva a kormány egyházpolitikai reformjára, hitsorsosait hatályos működésre serkentette. Délben a püspöki rezidencziában fényes ebéd

volt, melyben a legtöbb szónok latelitélte a tulzó románok eljárását. A tegnapi nap folyamán több belügyet intéztek el. A zsinat ma és holnap folytatódik.

— **Felmentések mozgósitás esetén.** Megjött a honvédelmi minisztertől, hogy mozgósitás esetén kik lesznek felmentve. Ez a felmentés névsorát tartalmazza azon városi tisztviselőknek, kik a mult évben olyan állásba léptek, amely állás mozgósitás esetén a tettleges szolgálat alól való felmentést igényeli közigazgatási indokokból.

— **Az alispán és a fizetésemelés.** Ezt az unikumot Temesmegye érdemes alispánja, Deschán cselekedte meg, a ki hihetőleg még nem volt országgyülési képviselő. Hogy pedig miből áll az unikum, azt a következőkben mondjuk el. Temesmegye állandó választmánya a napokban ülést tartott és kimondotta, hogy a megyei tisztviselők fizetését emelni kell. Az élet drágább, a megélhetés nehezebb, azután a képviselő urak is fölemelték a maguk fizetését. A mint a fizetésemelés arányát állapitották meg, szóba került az alispán fizetése is, amely ez időszerint 2200 frtot tesz ki. Az állandó választmány ugy vélekedett, hogy jó lesz azt megtoldani 800 frttal, hadd legyen 3000 frt. Ekkor történt, hogy Deschán alispán fölállt és kijelentette, hogy neki a fizetésfelemelésre nincs szüksége. Mikor pedig ez a kijelentés zajos ellenmondásokra adott alkalmat, akkor elkezdte szépen kérni a választmányt, hogy az ő fizetését ne emeljék fel. Neki untig elég az is, a mit most kap. Erre a választmány alkuvásra fogta a dolgot, amelynek vége az volt, hogy a fizetését 2500 frtra emelték föl. A megyének tehát az alispán mégis csak megtakaritott évenként 500 frtot.

— **Öngyilkos katonatiszt.** Tegnap este 7 órakor Grünwald Lajos honvéd hadnagy, a ki Lugosról szabadságon volt itthon a szüleinél, a szinházépület második emeletén forgópisztolylyal jobb halántékába lőtt s 17 percznyi haldoklás után kiszenvedett. Az öngyilkos fiatal ember atyja segédei szobájában, az utczára nyiló ablak mellett álló ágyon teljesen felöltözve terült végig s követte el végzetes tettét. Kabdebó János dr jelent meg először az öngyilkosság szinhelyén, majd Kiss Dávid dr és Erdődy Ignácz ezredorvos is megérkeztek, de már csak haldoklót találtak. A rendőrség részéről Joó Béla ügyeletes rendőrfogalmazó jelent meg s az esetről nyomban értesitette Buttykay Adám honvédőrnagy, kerületi parancsnokot. Az öngyilkossá lett fiatal ember, aki szép reményekre volt jogosult, egész nap vidám hangulatban volt s igy senki sem sejtette sötét elhatározását. Az öngyilkosság oka teljesen ismeretlen, bár felőle számos verzió kering. A mélyen sujtott, köztiszteletnek örvendő család iránt széles körben nyilvánul a részvét.

— **Az uj aprópénz.** Tegnap került nagyobb mennyiségben forgalomba az uj aprópénz: az 1 fillér. A csinos kis bronzpénzek rajza tudvalevőleg olyan, mint a 2 filléré: egyik oldalán a szám, koszoruban, másik oldalán Magyar királyi váltópénz körirat közepén Szent-István koronája, alatta parányi betükkel a pénzverés éve: 1892. Legszebb az 1 filléresen is a korona, mely domboruan emelkedik ki s nagy gonddal van kidolgozva. A krajczárnál természetesen vékonyabb s körülbelül annyival kisebb, a mennyi a krajczárt körülfutó gyöngysor és a krajczár széle között levő köz. Az uj aprópénz már sok kézen megfordult; pinczérek, házmesterek és a borravaló más barátai sötét arczczal nézhettek a csillogó kis bronz-darabra, mely sok apró kiadásnál hivatva lesz a krajczárt pótolni.

— **Május elseje.** A vörös lobogó ismét föltünt a láthatáron. Az egész világon szervezkednek a munkások május elsejének megünneplésére. Budapesten is meg fogják ünnepelni a proleariátus nagy ünnepét. A Dobutczai-párt kiadta a jelszót az ünneplésre. A szokásos röpirat már elkészült, a melyet ingyen osztogatnak a munkások közt. A röpirat a szokásos követeléseket hangoztatja, de minden lelkesedés nélkül, minden emelkedettség nélkül a stilben. Aradon még eddig semmi mozgalom és valószinü, hogy május 1-seje minden csetepaté nélkül elmulik, mert a zavarogni szerető elemek tavaly és az előző évben eleget tanulhattak a rendőrség éberségéről.

— **Felebbezés a Klein-ügyben.** Tegnap Weidenfeld István dr megfelebbezte az aradi törvényszék azon határozatát, melylyel a csődügyben a Paguba Vazul vizsgálóbiró által a zálogjegyekre elrendelt bünügyi zárlatot jóváhagyta. A felebbezést a napokban terjesztik fel a nagyváradi táblához.

— **Arlejtések a városnál.** Aradváros gazdasági széke tegnap több árlejtést tartott. A Baross-parkban elhelyezendő 30 pad asztalos és mázoló munkáira Favitsits Antal vállalkozott darabonkint 4 frt 30 krjával. A vasládákat az aradi waggon- és gépgyár szállitja. Az országos vásártéren emelendő városi épületre a legelőnyösebben Kotsis Lajos vállalkozott 659 frt 23 kr kikiáltási áron. Az iskoláknál szükséges butorzat és taneszközök elkészitésére 3 százalék felülfizetéssel Pavitsits Antal ajánlkozott. — Hatvannyolcz kereket 2 frt 85 krjával Tomes István kocsigyártó szállit.

— **Tüz a szomszédban.** Tegnap este 9 órakor Uj-Arad felé vörösre festették a lángok a látóhatárt. Mint értesülünk, Angyalkuton volt a tüz, melynek számos ház esett áldozatul.

— **A szegedi plébániák pályázata.** A plébániákra való pályázat április hó 10-ével lejárt. A püspök, a hozzá beérkezett pályázatokat, kijelölési jogával nem élve, fogja Szeged város tanácsa elé terjeszteni.

— **Kossuth adománya.** Sok negyvennyolczas honvédnek és állitólagos honvédnek az a hite, hogy Kossuth penziót küldött nekik. Ezzel a hittel leginkább az aradi honvédegylet elnökének, Lukácsy Miklósnak gyült meg a baja, akit nap-nap után boszantanak soha sem látott „bajtársak" azzal a kérdéssel, hogy mikor kapják már meg Kossuth Lajos adományát. Tegnap is Varga István nevü nagykamarási paraszt állitott be hozzá követelődzni s elmondta, hogy már két esztendő óta jár az adomány után, de hiába. Különös, hogy ezeknek a jó embereknek a téves hitét sehogy sem lehet megingatni, mert nekik rész kell a Kossuth nem létező adományából.

— **A békésmegyei szocializmus megszüntetése.** Levelezőnk irja: Hogy a békésmegyei zavargóknak örökre kedvét vegyék a szocialis mozgalmaktól, még Reiszig Ede idejében a háziipar egyes ágait meghonositották Békésmegyében. Nevezetesen Reiszig a kincstérnak dohány-csomagolásra szükséges vászonból 200,000 métert szerzett még békésmegyei asszonyoknak. Mezőberényben mint levelezőnk jelenti, jelenleg 300 asszony dolgozik a vászon előállitásán és átlag 60—90 krt keres egy-egy naponta. A telepet Tallián Béla főispán és kormánybiztos ki akarja szélesiteni, mert már legközelebb lesz saját kenderkészitő telepe. Háromszáz hold kendert vetettek el kisérletképen. Bántalván szintén meghonositották a háziiparnak ezt a nemét főleg Horváth János mezőberényi birtokos buzgólkodása folytán. Remény van arra, hogy a kormány egész szükséglelét Békésmegyében fogja beszerezni. Tallián egyébként a czirokmüvelés és kosárfonást és háziiparszerüleg meghonositani szándékozik, hogy télen át is legyen dolga a munkásosztálynak.

— **A jövő heti árverések.** Aradváros gazdasági széke a jövő nétfőn a város felső Maros-parti falerakó helyeire és 75 mm. a Kossuth-utczai laktanyánál fel nem használt 3.83 hosszu és 180 mm. magas vaspántokra árverést tart. Az árverésre felhivjuk a fakereskedők és vállalkozók figyelmét.

— **Tüz a megyében.** A páti községbő irja levelezőnk: f. hó 14-én reggel 7 órakor Bule Flórinak kigyuladt a disznóólja, melyről leégett az istálló is s ebbe egy borju beleveszett. A tüz gondatlanságból eredt. Tekintve, hogy borzasztó szél uralgott, attól féltek, hogy a tüz nagy pusztitást fog végbevinni, mert a tüzes zsarátnokok csak ugy repdestek a levegőben s a lakház teteje háromszor is tüzet fogott. A megrémült lakosság összefutott és eloltotta a tüzet, mielőtt nagyobb szerencsétlenség történhetett volna.

— **A Brauswetter puskája.** A szegedi órásmester furfangos puskája — mint Szegedről irják lapunknak — fényesen kiállotta a katonaság előtt a tüzpróbát. König báró gyalogsági főfelügyelő, magához kérette Brauswettert, a feltalálót és előtte, meg a tisztikar főbbjei előtt végeztette a katonai lövöldében a próbákat az önmüködő puskával és Brauswetternek a golyótálló pánczél ellen feltalált hegyes aczélvégü golyóival. A próbákat rugalmas próbatárgyakon végezték, amelyekről a közönséges fegyverek golyói sv issza pattantak. Brausvetter fegyverének golyói azonban keresztülhatottak ugyanazokon a tárgyakon. A próba tehát fényesen sikerült.

— **Agyonrugta a ló.** A gyulai második huszár századnál szolgáló Krausz nevü közhuszárt csütörtökön paripája agyonrugta. A helyszinén nyomban megjelent Kontur Béla huszárfőorvos már csak a halált konstatálhatta. A szerencsétlen huszár végzetes esetéért felebbvalóit felelősség nem terheli. Krausz Ferencz közhuszár aradmegyei eleki születésü s véletlen szerencsétlenségnek lett áldozata.

— **Keresd az asszonyt.** Majdnem emberhalál történt — mint levelezőnk irja — Szentmártonban. Venter Márton ugyanis nyilt utczán töltött fegyverrel támadta meg Szellner Mártont, a miért a vele vadházasságban lévő leányzot tőle el akarta hóditani. Ventert a csendőrség letartóztatta.

— **Szerelmi vallomás revorverral.** Szalai István makói lakós Sz. Eszti fiatal menyecskét először szóval, aztán revolverral akarta kényszeriteni, hogy őt szeresse. Kétszer is csettentette a revolvert, de mielőtt a bennlevő két töltényhez ért volna, az asszony megkapta a revolvert és a másik kezével kiütötte az ablakot és segitségért kiáltott. A szomszédok alig tudták kicsavarni a dühös szerelmes kezéből a revolvert. Szalait átadták a biróságnak.

— **Tettenért gonosztevők.** Febner Ede és a vele vadházasságban élő Kiss Mária Aradon Mandl Amáliánál vettek ki szállást. A második éjjel feltörték a tulajdonosnőnek szobájukban lévő ruhaszekrényét s abból 7 csomag ruhát már kiszállitettak az ablakon. Epen a 8-ik csomagot dobták le, mikor az őrjárat a derék párt elcsipte és bekisérte.

— **Különös szerencsétlenség.** B.-Csabáról irják nekünk: Bobály Mária 13 éves leány anyától engedelmet kapott arra, hogy a padlásra mehessen szalonát vágni. A leány a padlásra fölmenet a sötétben egy hurokra akadt és pedig oly szerencsétlenül, hogy abból kiszabadulni semmiképen sem tudott. Mennél jobban forgatta nyakát a hurokban, annál jobban-jobban szorult a hurok s a gyermeket megfojtotta. A szülők csak halva találták meg gyermeküket.

— **Öngyilkosság.** Apácza község legöregebb embere, Bánti Sebestyén, életének 87 éves korában, azért, hogy az eddig használt lakásból kihurczolkodni nekelljen, a gerendára felkötötte magát. Megemlitendő, hogy az öreg több éven keresztül mint elöljáró és biró lelkiismeretesen tetjesité hivatalát.

— **Minta cseléd.** Gyorgyovits Dóra aradi leányzónak meg van az a szokása, hogy egy gazdát legfölebb 4—5 óráig szolgál, de az alatt okvetlenül elemel valami ingóságát. Igy tett legutóbb tegnap is. Lecsukták.

— **Pályázatok.** A győri kir. itélőtábla kerületében több joggakornoki állás, — a kaposvári kir. törvényszéknél irnoki állás 4. h. a. — A szegedi kir. ügyészségnél kir. ügyészi állás 2 hét alatt.

— **Apró hirek.** Tolcsván Kressing Boldizsár volt miniszteri fogalmazó pillanatnyi elmezavarban a zsebkésével elmetszette a nyakát és szörnyet halt. — A peéri határban Dégenfeld József gróf és özv. Tarczaly Károlyné erdejében tüz támadt. A lángokat az összesereglett nép nagynehezen elnyomta.

Az aradi első takarékpénztár közgyülése.

— Uj részvénykibocsájtás. —

Arad egyik legvirágzóbb pénzintézete, az aradi első takarékpénztár vasárnap délelőtt rendkivüli közgyülést tartott, melynek egye-

düli tárgya az alap- és tartalék- tőkéknek uj részvénykibocsájtással való felemelése volt.

A részvényesek a mutatkozó kereslet arányában 400 darab 600 korona névértékü részvény kibocsájtását határozták el. A részvények 900 frt 1800 korona értékkel bocsájtatnak ki, mi által az alaptőke 120,000 frttal, a tartalékalap pedig 240,000 frttal emeltetett.

A rendkivüli közgyülés lefolyásáról a következő részletes tudósitást adjuk:

Varjassy József elnöklete alatt jelen voltak: Assael Adolf, Bing Ede, Becsey Hugó, Braun Mór, Domány József, Dániel Kálmán, Edelsmüller József, Friedrich György, Haan Alajos, Illman Ottó, Kornay Károly, Kneffel Lajos, Lusztig Armin, Maresch Gyula, Müller Károly, Mülek Lajos dr, Nikodém János, Petkó Lázár dr, Priegl István dr, Probszt Mihály, Robitsek Agost dr, Sallay Béla dr, Schuszter Illés dr, Szontag Géza, Sarlot Domokos, Steinitzer Károly, Schöpkesz Ede dr, Scherhag Henrik, Schartner Sándor dr, Tedeschi Viktor, Walder Gyula, Wadowszky Gusztáv és Wally György.

Varjassy József elnök, miután konstatálja, hogy 202 részvény tétetett le, üdvözli a megjelent részvényeseket, s a rendkivüli közgyülést megnyitja, a jegyzőkönyv vezetésére Zöldy Jenőt, hitelesitésére pedig Priegl István drt és Sarlot Domokost kérte fel.

Lukácsy Miklós vezérigazgató felolvasta az igazgatóság következő előterjesztését.

Tisztelt közgyülés!

A pénzintézetek létérdeke szempontjából lényegesen megváltozott viszonyok miatt társulatunk sem térhet ki azon fontos kérdés megoldása elől, hogy az Aradi első takarékpénztár alaptőkéje és tartalékalapja azon magasságig emeltessenek, mely ezen pénzintézetet forgalmi viszonyai szempontjából megilleti.

Társulatunk betéti álladékának magassága igényli, hogy a közönség által nyujtott bizalomért, az alap- és tartalék-tőkék emelése által megfelelő ellenérték nyujtassék, de társulatunknak folyton növekedő üzletforgalmát tekintve, szükségessé válik saját tőkéink gyarapitására azért, hogy a hosszabb lejáratu jelzálogos kölcsönöknél, tekintet nélkül a társulatunk kezelésére bizott idegen tőkére, ezen üzletágnak esetleg szükségelt megszoritására utalva mi ne legyünk.

De különben is t. közgyülés, a társulati igazgatóság azon meggyőződésben van, hvgy minden egyéb indokok mellőzésével alig válik szükségessé a tisztelt részvényesek előtt bővebben fejtegetni, hogy az alap- és tartaléktőkék emelése bármely részvénytársulat sikeres fejlődésének kétségbe vonhatlan biztositékát képezi s a lehetőleg saját tőkéinek alapjára fektetett forgalma előnyösebb jövedelmezőséggel, illetve a részvényesek érdekeivel azonos.

Ezek előrebocsájtása után vagyunk bátrak az igazgató választmánynak f. é. márczius 29-én tartott ülése jóváhagyásával azon előterjesztéssel lépni a t. közgyülés elé, — méltóztassék elhatározni, hogy az: Aradi első takarékpénztár által 600 korona névértékben 400 drb uj részvény bocsájtassék ki oly módon, hogy ezáltal a társulat részvénytőkéje 120,000 frttal, illetve 240,000 koronával, tartalékalapja pedig 240,000 frttal, illetve 480,000 koronával szaporittassék.

Ezen czél elérése végett határoztassék el továbbá az, hogy a kibocsájtandó uj 400 drb részvény minden darabjáért 900 o. é. frt, illetve 1800 korona befizetés teljesitendő.

Az igazgatósági javaslat felolvasott kibocsájtási módozatai lapunk hirdetési rovatában közölvék.

A közgyülés az igazgatósági előterjesztést egyhangu lelkesedéssel fogadta el. Vita csak a kibocsájtási feltételek ama passzusánál volt, mely a nem részvényeseknek is jegyzési jogot biztosit.

A közgyülés Kornay Károly inditványára, Sallai Béla, Müller Károly és Lukácsi Miklós hozzászólása után, a jegyzési jogot csak a részvényeseknek tartotta fenn.

Az alapszabályoknak a tőkére és tartalékalapra vonatkozó szakasza a felemelés arányában módosittatván, elnök a közgyülést berekesztette.

Tanügy.

— **Magániskola Soborsinban.** Strasser M. Sándor okleveles tanitó kérvényt nyujtott be Aradmegye közigazgatási bizottságához egy Soborsinban felállitandó nyilvános jellegü VI osztályu magán elemi iskola engedélyezése iránt. A megye közigazgatási bizottsága az ügy eldöntését a soborsini iskolaszék véleményétől tette függővé. Minthogy Soborsin községet mintegy 50—60, magyar iskola nélküli község övezi, kétséget nem szenved, hogy áldásos volna, ha ezen eloláhosodott vidéken még egy magyar iskola létesülne, annál is inkább, mert az egyetlen soborsini községi iskola nem hogy vidékbeli növendékeket vehetne fel, hanem a helybeli gyermekek befogadására is szüknek bizonyult. Ezen körülményeket figyelmébe ajánljuk a közigazgatási bizottságnak s a kir. tanfelügyelőnek.

Sport.

— **Nagy ügető- és lóverseny Nagyváradon.** A biharmegyei gazdasági egyesület versenyrendező bizottsága f. é. szeptember hó 23. és 24 napján ügető- és lóversenyt rendez Nagyváradon. Az első napon 7, a másik napon 8, köztük handicap 1800, nagy akadály-verseny 2000 koronás dij kerül szétosztásra. Nevezések és árbejelentések 1893. évi szeptember hó 12. napjának esti 10 órájáig Weingärtner Andor egyleti titkárnál (Nagyvárad, Fő-utcza, Bartsch-ház) fogadtatnak el.

Egyletek, Társulatok.

— **Az aradi Lloyd-társulat közgyülése.** Az aradi Lloyd-társulat vasárnap tartotta évi közgyülését saját helyiségében. A közgyülésen Bing Vilmos elnöklete alatt jelen voltak: Braun Mór, Szécsényi Adolf, Kell Manó dr, Buchsbaum Adolf, Bing Ede, Weidenfeld István dr, Kohn Zsigmond, Grünwald Gyula, Pálmai Lajos dr, Ottenberg Tivadar, Lusztig Adolf, Steiner Adolf, Róth Henrik, Wechsler Ede, Kintzig Ferencz, Löwinger Sándor, Rosenberg Miksa dr, Hamvas Károly, Kohn Jakab, Braun Ede, Mayer Dániel, Nemess Zsigmond dr, Tisch Gyula, Leopold Rezső, Mandl Vilmos. Elnök távollétében Bing Vilmos megnyitja az ülést, s felkéri a titkárt, hogy jelentését olvassa fel. Ebben a lefolyt üzleti év viszonyairól, a gazdasági állapotok, a bevétel is kiadásról van szakszerü előterjesztés téve. Ugyancsak ebből tünik ki, hogy a társulatnak jelenleg 131 tagja van s hogy 900 frt készpénzzel rendelkeznek. A jelentés tudomásul vétetett. Eppen igy a számvizsgáló-bizottság jelentése is, melynek alapján a felmentvény megadatott. Az egylet az 1893-ik évi költségvetést változatlanul elfogadta. E szerint a bevételek 1170 frtra, a kiadások 1147 frtra rugnak. A számvizsgáló-bizottságot ujból megválasztották, nemkülönben a választmányt is, melynek a társulat Ottenberg Tivadar felszólalására egyhangulag bizalmat, illetve buzgó munkálkodásáért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Ülés végén az elnök meleg szavakban köszönte meg a megnyilatkozott bizalmat, s amaz óhajának adott kifejezést, hogy vajha Aradnak egész kereskedő világa egy zászló alatt egyesülve, hatályos működést fejtene ki. A közgyülés az elnök éltetésével oszlott szét.

Mulatságok.

— **Román mükedvelő előadás és bál.** Az aradi román iparosok vasárnap a Vass-szálloda termében jótékonyczélu mükedvelő előadást rendeztek. Előadták a Kiszetói bucsu Vulkán József vigjátékát. A szereplőket és a szerzőt többször megtapsolták. 9 órakor zsufolásig megtelt a terem a minden részről ide rándult román papok és tanitók családjával. 11 órakor vége volt az előadásnak és a táncz vette kezdetét melyben részt vettek,

Leányok: Rada Sylvia, Ollériu Cornélia (Gáj), Vuk Lukréczia, Kuzmann növ., Tapp Emilia, Popovits Mariska (Ottlaka,) Csóra növ., (Mikalaka), Moldován növ., Meglits Marinka, Janku Agotha (Csintye,) Ferdinánd Emilia, Szaszán Mariska, Mihalesku Agatta, Boksa Mariska, Tomi növ., Opreán Emilia, Kováts Róza, Markovits Róza, Mézin Róza, Kuzman Aurélia, Stoján Flóra, Vomán Krisztina, Trandafür növ. stb.

Asszonyok: Özv. Sztaneszkuné, Ollériuné (Gáj), Macsinyikné, Vulkán Józsefné (N.-varjas) Popovitsné (Otlaka), Csórané (Mikalaka), Jusztinné (Mikalaka), Oncuné, Cziontené, Pintérné (Kurtics), Bogdánné, Mina Pálné, Stief Miklósné, Szerbné, (Galsa), Argyelánné, Ptihaleszkuné, Krettné, Olárné, Vasulné, özv. Kuzmanné, Szuszánné, Opreánné, Markovicsné, Urszuleszkuné, Bogsánné, Sztojánné, Románné, Contiánné, Moldovánné, Vasulné, Kovátsné, Jankóné (Zaránd), Trandafürné stb.

— **Aradi philharmonikusok Pécskán.** A román pécskai tüzkárosultak javára e hó 29-én Pécskán rendezendő hangversenyre, — mint levelezőnk irja — a bizottság megnyerte az aradi philharmonikusokat és a „Kölcsey dalkört". Közreműködésre felkérik még Kövér Mártha urhölgyet és Heller Mórt. A bizottság az aradi kirándulók részére kedvezményes menetjegyekről s külön vonatról fog gondoskodni, mely a kirándulókat éjjeli 1 órakar Aradra szállitsa. A hangverseny iránt, mely tánczczal lesz egybekötve, már csak a jótékonyczélra való tekintettel is, nagy érdeklődés nyilvánul.

Szinház, irodalom és müvészet.

— **Materna Amália hangversenye.** Materna Amália asszony kamarai müvésznő vasárnapi hangversenyére egészen megtelt a „Fehár Kereszt" szálloda nagyterme diszes, zeneértő közönséggel, mely minden egyes szám után lelkes tapsokkal ünnepelte a kiváló müvésznőt Materna Amália asszonynak szépen csengő, üde hangja van, mely mélyben és magasban egyaránt kitünően érvényesül. Legzajosabb hatást az általa teremtett Kundry-szerep (Wagner-Parsifal) egy nagy jelenetével és „Isolda szerelmi halálá"-val ért el. — A választékosan összeállitott s lapunkban többször közölt müsorozat páratlan számait Prüver Gyula müvészi játéka töltötte be. Prüver hivatott müvész, a ki sok eredetiséggel s teljesen önálló invencióval játszik. A nagyérdekü hangversenynek fél hét órakor volt vége.

— **Blahánné zongora mellett.** A debreczeni szinháztól Suwich ezredes szombat este közvetlenül az előadás előtt, megtagadta a katonai zenekart, állitólag hadügyminiszteri rendelet alapján. Maga a főispán kérte táviratban Waldstätten báró temesvári hadtestparancsnokot az ezredes rendeletének megváltoztatására, de hiába. Igy azután Blaha Lujza asszony, ki éppen aznap lépett fel a Szegény Jonathánban, Barna Izsó zongorakisérete mellett énekelte Molly szerepét.

— **A szinészekre** rossz világ jár, mert manapság be is lehet őket perelni s evvel azt a különös immunitást, hogy idegen, szinésznevükön őket beperelni nem lehetett. Sziklai Kornél, kit a közönség — irja a nagyváradi „Szabadság" — a szinpadról, egyik pénzintézet azonban váltóiról ismer, kapott egy fizetési meghagyást, melyre a kiskoru Sziklai helyett anyja kifogást tett, becsatolva a szinészegyesület által kiállitott bizonyitványt, melyből kitünt, hogy valódi neve S. F. s csak szinészi neve Sziklai. A kir. kuria kimondván, hogy müvészek mindenkor perbe vonhatók müvészi nevükön is, aligha lesz foganatja a kifogásnak.

Törvényszék.

— **Beperelt védők.** Temesvárról irják lapunknak: A Farkas Menyhért és társai ellen folytatott hires lutripör második végtárgyalása után a védők, és pedig Eötvös Károly, Fáy Ignácz dr (mint Friedmann Bernát helyettese) és Farkas János felebbezést nyujtottak be, melyet Eötvös szerkesztett, s a melyben többek közt ezek mondatnak: „Komoly jelenségek utalnak arra, hogy a bünjelt képező tokocskák Vozáry vizsgálóbiró kezén meghamisittattak. Mikor az itélet jogerőre emelkedett, a temesvári törvényszék meghatalmazást kért és kapott az igazságügyi minisztertől, hogy Eötvöst és védőtársait az időközben pancsovai törvényszéki elnökké kinevezett Vozáry biró rágalmazása miatt pörbe foghassa s mindenekelőtt megkereste a törvényszék a képviselőházat, hogy Eötvös mentelmi jogát függeszsze fel. Eötvös erre folyamodott, hogy azt a végzést, melylyel

kiadatását a törvényszék kérte, neki is kézbesitsék, a képviselőház mentelmi bizottságát pedig felkérte, hogy a végzés jogerőre emelkedéseig ne döntsön. Ezután felebbezte a végzést, kifogásolván, hogy a törvényszéknek előbb meg kellett volna állapitani a rágalmazást s csak azután lett volna helye a kiadatás iránti megkeresésnek. A temesvári kir. tábla helybenhagyta a végzést, a kuria azonban a minap Szeifert biró előadása alapján a törvényszék határozatát elvetette s utasitotta a törvényszéket, hogy mielőtt a kiadatást kéri, állapitsa meg azt a vétséget, mely miatt Eötvöst perbe akarja fogni.

Táviratok.

A képviselőház ülése.

Budapest, április 17. (Saját tudósitónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósitónk a következőket sürgönyzi:

A dohányjövedéki tételhez még szólottak

Szederkényi, Zichy Jenő, Ivánka Oszkár és Péchy Tamás, mire

Wekerle a fölvetett kérdésekre megnyugtató feleletett adott.

A tételt megszavazták.

A szerb államcsiny.

Belgrád, ápril 16. (Saját tud. táv.) A hires királyi vacsorán — mint most nyilvánvaló lett — nem egy könnyen egyeztek bele elfogatásukba a lefőzött miniszterek és regensek. Belimarkovics hadügyér nyilatkozott az elfogatást teljesitő kapitánynyal, hogy neki t. i. a kapitánynak, nincs joga a király parancsát teljesiteni. Végre is a kapitány a tüzéraltiszti iskola megnyert növendékeivel szuronyt szegeztetett rájuk, a mikor a hadügyér könnyen megsebesült. Dühösen kardjához kapva kérdé a hedügyér:

— Ki rendelte ezt?

— A király! volt a felelet.

— Hol az irásbeli rendelet? — kérdezte ismét.

A hadsegéd felmutatta.

— En vagyok ma a korona, én parancsolok ma Szerbiában! — orditotta a hadügyminiszter.

A király — ki előbb eltávozott — visszajött.

— Azt, aki az urak közül ki akar menni, lőjje le, e percztől fogva semmi joguk és az állam foglyai! mondá a hadsegédnek.

Midón pedig ujra távozni akartak, a hadsegéd ezen szavakkal fogta rájuk a revolvert:

— Vért akartok a király lakásában?

Végre hosszas rábeszélés és kényszerités után irták alá lemondásukat.

Tüzvész az országban.

Budapest, április 17. (Saját tud. táv.) Iszonyu tüzvészek pusztitnak az országban.

Csáktornyán negyven ház és az összes melléképületek elpusztusztultak.

Kalocsán a Fokalja nevü városrészben hatvan ház pusztult el az irtózatos szélviharban. A tüz csak akkor szünt meg, mikor az összes szél irányában fekvő házak leégtek.

Alsó-Kubin majdnem egészen élpusztult. Leégett a megyeház, az evangelikus és zsidó templomok.

Jászladány község lángokban áll. A fővárosból kértek tüzoltói segitséget, ahol is tögtön intézkedtek, hogy külön vonaton szállitsák a tüzoltókat a vész helyére.

A balázsfalvi érsekválasztás.

Budapest, április 17. (Saját tud. táv.) Vasárnap történt meg az érsekjelölés. Az eredmény az, hogy Mihályi Viktor lugosi püspök kapott 82, Moldován balázsfalvi kananok 49, Rusz szebeni esperes 36 szavazatot. Tehát ezek az érseki szék jelöltjei. Szavazatot kaptak még: Szabó püspök 20-at, Gramma kanonok 12-őt. A románok közt nagy a lelkesedés. Idegenek részéről kevés érdeklődés mutatkozott. Erdekes tudni, hogy Lukácsiuval (a ki még Szegeden van a fogházban) az eredményt azonnal táviratilag tudatták.

Közgazdaság.

— **Fagykárok Aradmegyében.** Ménesen Arad-Hegyalján, az aljban a fiatalabb csemeték és ojtványok legnagyobb részt elpusztultak; különösen a cseresnyéből egyetlen egy sem maradt meg. Sokat szenvedett a körte és a kajszin-baraczk is; kevesebbet az ahna és szilva. A hegyoldalban a körteojtványok szenvedtek legtöbbet, valamivel kevesebbet a cseresnyék, azután az almák és sziivák; csodálatos, hogy az öszibaraczkok nem szenvedtek semmit sem. Idősebb anyafák közül a körte és kajszinbaraczk éves vesszei és a kétéves gallyai mind elfagytak; a többinél a kár alig észrevehető.

— Makóna mult éjjel 8 fok hőség után 5 fok fagy volt, mely a gyümölcsfákat és szőlőket tönkre tette, az őszi és tavaszi vetésekben pedig nagy kárt tett.

— **Uj trágyagyár Aradon.** Neuman testvérek uj trágyagyár felállitását tervezik. A terep megvizsgálására Parecz István elnöklete alatt Sarlot Domonkos, Virágh Lajos, Posgay Lajos dr, Hegedüs László, Pollák Gyula dr és Nesznera Aladár tagokból alakult meg a bizottság. A szemlét legközelebb megejtik.

— **Budapest kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.** 1893. évi április. hó 14. Hizott sertés árak: I. Magyar első rendü: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) 47—48 krig Oreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) 46—47 krig. Fiatal nehéz (pkint 320 klgon felüli sulyban) 51—51·5 krig. Fiatal közép (pkint 251—320 klgr. sulyban) 51·—52. krig. Fiatal könnyü (pkint 250 klgr. terjedő sulyban) 49—50 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 46—47 krig. — Közép (pkint 220—280 klgr. sulyban 47—48 krig. — Könnyü (pkint 220 klgrig terjedő sulyban) 47—48 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kilogron felüli sulyban) 49—50 krig. — Közép (pkint 220—260 kilogr. sulyban) 49—50 krig. — Könnyü (pkint 220 klgrig terjedő sulyban) 47—48 krig. Sertéslétszám: 1893. április hó 13-án volt készlet 144,559 darab. 1893. április 14-én felhajtatott: 1484 db. 1893. április 14-én elszállittatott 1798 db. 1893. április 15-én maradt készletben 144,145 drb. — A hizott-sertés üzletirányzata: lanyha.

Szeszüzlet.

— Április 17. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 50.25, kicsinyben 50.50 hordó nélkül, per 100 liter % be'eértve 35 frt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1893. április 17.

Magyar aranyjáradék 6%	—.—
Magyar aranyjáradék 4%	115.60
Magyar papirjáradék 5%	100.—
Magyar vasuti kölcsön	123.—
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kibocsájtás	—.—
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kibocsájtás	—.—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kibocsájtás	120.50
Magyar földtehermentesitési kötvény	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvény záradékkal	—.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	—.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötv. záradékkal	—.—
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	—.—
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	—.—
Magyar szőllődézsmaváltsági kötvény	—.—
Magyar nyereménysorsjegy-kölcsön	154.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	143.25
Osztrák járadék papirban	98.75

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitásai. —

Budapest, április 17. d. u. 5 óra.

	Gabona	Faj	Irányzat	100 kilogramm frt
Készáru	Buza	bánsági	lanyha	7.45— 7.85
		tiszavidéki	„	7.60— 8.15
		pestvidéki	„	7.55— 8.10
		fehérmegyei	„	7.55— 8.10
		bácskai	„	7.60— 8.15
		észak-magyarországi	„	—.——.—
	Rozs	—	lanyha	6.30— 6.40
	Árpa	takarmány	csend.	5.—— 5.30
		égetni való	„	5.45— 5.80
		sörfőzdei	„	6.10— 7.40
	Zab	—	szilárd	5.80— 6.10
	Tengeri	bánsági	szilárd	—.——.—
		másnemü	„	4.50— 4.60
	Káposzta-repcze		szilárd	—.——.—
	Köles	—	szilárd	4.30— 4.60
Szokványgabona határidőre	Buza	tavaszra	lanyha	7.80— 7.82
		junius 1894	„	7.56— 7.58
		őszre	„	7.53— 7.54
	Tengeri	május-junius 1894	lanyha	4.54— 4.56
		szept-október 1893	„	4.72— 4.74
	Zab	Budapest sz. tavaszra	lanyha	—.——.—
		Budapest sz. őszre	„	5.68— 5.70
	Káposzta-repcze	aug.-szeptember 1893	lanyha	12.70—12.80

Szerkesztői üzenetek.

— **J. V.** (Alcsill.) Elég szomoru, hogy ilyesmi megtörténhetik. A dolog azonban olyan természetü, hogy csak nyilttéri közleményben szorithatnánk neki helyet. Mindenesetre kivánatos, hogy az illető urat felettes hatósága kérdőre vonja s ránczba szedje furcsa üzelmeiért. — **M.** (Apáti.) **Levelező.** (Soborsin.) Köszönjük, felhasználtuk.

Légtüneti észleletek Aradon.

Hó és nap	Légnyomás millimeterekben legmagasb	Légnyomás millimeterekben legalantabb	Hőmérséklet C° legmagasb	Hőmérséklet C° legalantabb
Aprilis 8	768.0	765.5	11.0	3.0
„ 9	68.2	64.1	13.0	1.0
„ 10	70.6	66.9	13.0	—1.0
„ 11	67.4	64.9	14.5	2.8
„ 12	64.6	57.1	17.5	1.7
„ 13	55.1	52.0	17.0	0.8
„ 14	68.7	62.0	6.8	—1.0

Hó és nap	Szél iránya	Szél erőss.	Felhőzet általában	Csap. mm.	Észrevétel
Aprilis 8	EN.	7	derült	—	d.u. 26. 50p. földr.
„ 9	N.	6	félborult	—	—
„ 10	K.	4	félborult	—	—
„ 11	N.	2	derült	—	reggel csepegés
„ 12	K.	5	félderült	—	—
„ 13	EN.	6	félborult	—	—
„ 14	N.	7	félderült	—	—

Posgay Lajos dr.

Vizjelzés.

1893. évi április hó 17-én reggel 8 órakor észlelt hőmérsék, időjárás, vizállás.

Észlelési állomás		[illegible] C°	Időjárás	Vizállás cztimétr.
Maros	Branyicska	+ 4°	derült	+ 80
„	Arad	+ 9°	felhős	— 47
„	Makó	+ 10°	derült	+ 55
Tisza	Szeged	+ 10°	derült	+ 341
3-as Körös	Gyoma	—	—	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
Arad, 1893. április 17.

A m. kir. folyammérnöki hivatal.

Idegenek névsora Aradon.

— Április 17. —

Fehér Kereszt szálloda: Wolmer Gusztáv kereskedő, Budapest. Mayer Ede gyáros, Szombathely. Knepler B. magánzó, Kovácsháza. Szerb F. magánzó, Kisjenő. Dr Weisz A. orvos, Nagyhalmágy. Dr. Atlasz orvos és neje, M.-Ilia. Kocsis István birtokos, Mezőhegyes.

Arany Kulcs szálloda: Fleischhaker István mérnök, Budapest. Dávid N. cognacgyáros, Világos. Vinkle Lajos müvezető, Budapest. Opre János tanitó, Mácsa. Berger Eliz főzőnő, Temesvár. Manti Fülöp festő, N.-Csanád. Nagele Ferencz pinczemester, Budapest. Brack Nina szobaasszony, Zám. Babin Jánosne szücs neje, Szeged.

Három Király szálloda: Gavrilette N. tanitó, Beél. Dr. Gozda Konstantin orvos, Gurahoncz. Gálya N. lelkész, Szemlak. Popovits N. lelkész, Otlaka. Mládin Gergely lelkész, Kurtics. Láza Flórián jegyző, Kerek. Argyelán Gábor jegyző, Galsa. Temesvári Pál birtokos, Bánhegyes.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza.**

SCHLICK - FÉLE VASÖNTÖDE ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPESTEN.

254. 3—18. Gyár és irodák: **VI. Kerület, külső váczi-ut**
Városi iroda és raktár: **Podmaniczky-utcza 14.** | Fiók-raktár: **Kerepesi-ut 77.**

Gőz- és járgánycséplő- készületek,

számos első dijakkal kitüntetett

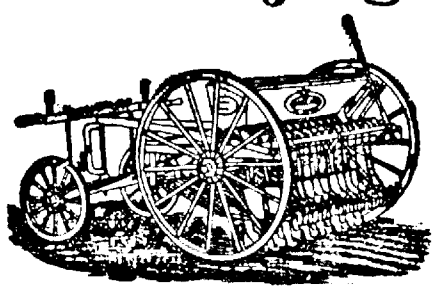

szabad. SCHLICK-féle 2 és 3 vasu ekék,
mélyitő- és egyetemes aczél-ekék,
eredeti SCHLICK és VIDATS-féle
egyvasu ekék, talajmivelő eszközök,
valamint
Schlick-féle szab. „HALADÁS“ sorbavetőgépek.

Takarmánykészitő gépek, darálók, örlőmalmok és mindennemü gazdasági gépek. Eredeti amerikai kévekötő és marokrakó arató gépek ós fükaszáló gépek, szállitható mezei vasutak stb.
Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak. Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

PSERHOFER J.-féle gyógyszertár

BÉCSBEN, I. ker., Singerstrasse 15. s. a. „um goldenen Reichsapfel.“

Vértisztitó labdacsok, ezelőtt **általános labdacsok** neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyitották volna. Évtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsok háziszerül ajánltatnak és ajáltattak minden oly bajoknál melyek a rosz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértólulások, aranyér, béltétlenség s hasonló betegségeknél. Vértisztitó tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is: igy sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztitó labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okozzák s ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálairatból, melyet e labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségük után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat emlitünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, aki ezen labdacsokat egyszer használ'a, meg vagyunk győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierback, 1888. október 22-én.

Tekintetes ur!
Alulirt kéri, hogy felette hasznos és kitünö vértisztitó labdacsaiból ismét 4 csomagot k ldeni sziveskedjék.
Neureiter Ignácz. orvos.

Hrasche, Flödnik mellett, 1887. szept. 12-én.

Tekintetes ur!
Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsai kezeim közzé kerültek, melyeknek hatását ezennel megirom: Én gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam képes többé végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatraméltó labdacsai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsok engem is tökéletesen ki fognak gyógyitani, amint már másoknak is egészségük visszanyerésére segitségül szolgáltak.
Knificz Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. nov. 9-én.

Mélyen tisztelt ur!
A legforrább köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondott midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitünö vértisztitó labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán töké letesen kigyógyult.
Legfőbb tisztelettel Weinczettel Josefa

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. márcz. 27

Tekintetes ur!
Alulirott ismételten kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitünö labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsok értéke felett és azokat'ahol csak alkalmam nyilik a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom tetszésszerinti használására Önt ezennel felhatalmazom.
Teljes tisztelettel Hahn Ignácz

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilézia 1888. okt. 8

T. ur!
Felkérem, miszerint az Ön vértisztitó labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsainak köszönhetem, hogy egy gyomorbajtól, mely eneem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsok nálam sohasem fognak kifogyni s midőn legforrább köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel
Zwickl Anna.

Ezen vértisztitó labdacsok csakis a **Pserhofer J.-féle, az „arany birodalmi almához“ czimzett gyógyszertárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a.** készittetnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacsot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, 1 frt 05 krba kerül; bérmentetlen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban postautalványon eszközöltettk) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr. 2 csomag 2 frt 30 kr, 3 csomag 3 frt 35 kr, 4 csomag 4 frt 40 kr, 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedettségük következtében ezen labdácsok a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik **csakis** Pserhofer J.-féle vértisztitó labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasitása a Pserhofer J. név aláirással fekete szinben és mindeu egyes doboz fedele ugyanaz aláirással vörös szinben van ellátva.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatásu legjobb szer, minden köszvényes és csuzos bajok, u. m.: gerincz-agy bántalom, tagszaggatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülszaggatás stb. stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs **Pserhofer J.-től.** Évek hosszu sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállitott nagy szelenczével 2 frt.

Általános tapasz **Steudel tanártól.** Ütés és szurás által okozott sebeknél mérges daganatoknál, ujjkukacz, sebes- vagy gyulladt-mell vagy más ily bajoknál, mint kitünő szer lön kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fagybalzsam **Pserhofer J.-től.** Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Utifűnedv, egy általánosan ismert kitünő háziszer, hurut rekedtség, görcsös köhögés stb. ellen. 1 üvegecske ára 50 kr. 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Élet-esszenczia (prágai csöppek) megrontott gyomor, rossz emésztés és mindennemü altesti bajok ellen kitünő háziszer. Egy üvegecsével 22 kr., 12 üveg 2 frt.

Általános tisztitó só **Bulrich A. W.-től.** Kitünő háziszer a rosz emésztés minden következményei, u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Angol csodabalzsam, 1 üveg 50 kr, egy kis üveg 12 krajczár.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s azáltal képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balzsam, kitünő szer golyva ellen. 1 üveg 40 krajczár, bérmentes küldéssel 65 krajczár.

Helsó vagy egészség-só kitünő gyógyszer, gyomorhurut és minden a rendetlen emésztésből származó bajoknál. 1 csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készitményeken kivül az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszereztetnek. — Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek. Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.

A fenti különlegességek kaphatók Török József gyógyszerész urnál Budapesten, király-utcza 12-ik szám: 126 9—12

Vendéglő a „magyar koronához“
(Petőfi-utcza 9.)

Ma kedden, 1893. ápril hó 17-én
Vendégjátéka a budapesti első

ORPHEUM-TÁRSASÁGNAK,

(**Goldberger J.** igazgatása alatt,)
Ma és mindennap
itt először
a kalabriászjátszma törvény előtt.
Első fellépte a kitüntetett
Schönheiter testvéreknek

SEMHOR.

Naponkint uj és illedelmes gazdag müsor, melyen családok is részt vehetnek.
Kezdete este 8 órakor. Belépti-dij 50 kr.
Kitünő ételek és italokról, valamint pontos kiszolgálatról a vendéglős gondoskodik.

SCHREYER FERENCZ,
vendéglős.

Herbabny gyógyszertárában előállitott

mész-vas-szörp

nem tévesztendő össze utánzatalval, melyek ugyanazon, vagy hasonló néven ajánltatnak.

22 év óta számos orvos által a legjobb sikerrel alkalmaztatik és rendeltetik **tüdőbetegeknél, gümőkór.** (sorvadás) annak első fokában, **heveny és idült tüdőhurut,** mindennemü **köhögés, szamárhurut, rekedtség, sápkór, vérszegenység, görvély, angolkór esetelben.** valamint **üdülőknél.**

A Herbabny gyógyszertárában Bécsben előállitott alfoszforsavas mész-vas szörp kellő vastartalma elömozditja a vérképződést, foszfor és mésztartalma élénkiti az összes életmüködéseket, erősiti az egész szervezetet, gyermekeknél a csontszerkezet egészséges kifejlődését idézi elő és tüdőgümőkórosaknál megfelelő ápolás és táplálkozás mellett elősegiti a gyógyulást. **A betegek jó étvágygyal esznek, jól alusznak, a köhögés alább hagy, a nyálka könnyen felszakadt, az éjjeli izzadás és az általános bágyadtság szünik, a betegek életvidoran érzik magukat, erősebbek lesznek s üde kinézés és a testsnly növekedése jelzik a gyógyerejü hatást.**

Egy eredeti üveg Herbabny mész-vas szörp ára 1 frt 25 kr., postán a csomagolásért 20 krral több. (Fél üveg nincs.)

Elismerő iratok:

Herbabny Gyula gyógyszerész urnak **Bécs.**

Meg kell önnek köszönnöm az ön kitünö mész-vas szörpjét valóban, ha egyszer nem vettem volna, már rég nem élnék. Tüdöm annyira meg volt támadva, oly gyönge voltam, hogy már dolgozni sem tudtam és vért is köptem. Sok mindent vettem be, de semmi sem segitett, csak egyedül az ön mész-vas-szörpje. Ennek már három éve, akkor senki sem adott velna értem valsmit és most mindenki bámulja, milyen jól nézek ki. Minden tüdöbajosnak szeretném odakiáltani: Vegyetek csak Herbabny mész vas-szörpöt!
Gráz. 1891. julius. FISCHL F. gyár-szijgyártó.

Igen kérem, sziveskedjék két üveg mész-vas-szörpöt küldeni utánvéttel, mivel az leányomnál sápkór és vérszegénység ellen kitünönek bizonyult.
Marienthal, p. Gr.-Nensidl, (Alsó-Ausztria] 1891. feb.
PRASCHAN JÓZSEF.

Figyelmeztetés!

Figyelmeztetjük a közönséget 22 év óta ismeretes alfoszforsavas mész-vas-szörpünknek hasonló, vagy ugyanazon név alatt előforduló, azonban hatásra és összetételre nézve attól teljesen elütő, számos esetben éppen károsan ható utánzataira és kérjük a közönséget, hogy csakis „Herbabny-féle mész-vas-szörp“-öt kérjen és kiváltkép figyeljen arra, hogy a fenti hatóságilag bejegyzett védjegy minden üvegen látható legyen és ne tessék magukat sem olcsó árak, sem más egyéb ürügy alatt az utánzatok megvételére csábittatni. 5 8—12

Központi szétküldési raktár:
Bécs, Apotheke zur „Barmherzigkeit“ des Jul. Herbabny Neubau Kaisertrasse Nr. 73—75.

Magyarországi főraktár: Budapest, Török József gyógyszertára Király-utcza 12. sz.
KAPHATÓ;
Török József budapesti gyógyszerész különlegességi főraktárának aradi fiókjában:

Ring Lajos

az „Angyalhoz“ czimzett gyógyszertárában Aradon, Asztalos Sándor-utcza 1-sö szám.

Jegyző-segéd.

Egy a jegyzői teendőkben tökéletesen jártas jegyző-segéd f. év május hó 1-én való belépés mellett kerestetik. — A javadalmazásra nézve értekezhetni levélileg **Török János jegyző urnál Magyar-Világoson.** 293 1—3

3837/893. sz. 294 1—2.

Árlejtési hirdetmény.

Közhirré tétetik, hogy az aradi m. kir. államjószágigazgatóság kezelése alatt álló arad-zsigmondházi utszakaszon lévő II. ártéri hid kijavitása iránti munkálatoknak vállalat utjáni biztositása czéljából a nagyméltóságu m. kir. Pénzügyminiszteriumnak folyó évi márczius hó 26-án 18546. szám alatt kelt engedélye alapján az aradi m. kir. jószágigazgatóságnál folyó évi május hó 8-án délelőtt 9 órakor irásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés tartatik.

Vállalkozni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át bánompénzül az árlejtési bizottság kezeihez letenni vagy pedig azt az 50 kros bélyeggel ellátott irásbeli zárt ajánlathoz csatolni.

Az irásbeli zárt ajánlatokban a vállalati összeg nemcsak számokkal vagy százalékban, hanem összegekben szóval is kiirandó és világosan kijelentendő, hogy vállalkozó a költségvetést és feltételeket, melyeket aláirni is köteles, ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

Oly vállalkozók, kik a kincst. uradalomnál vállalt munkálatokat nem kielégitőleg teljesitették, vagy végre kik nyereményvágyból eredő büntettért elitéltettek, az árlejtésben részt nem vehetnek.

A részletes árlejtési feltételek és költségvetési okmányok alólirt m. kir. jószágigazgatóságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A kikiáltási összeg 1378 frt 88 kr.

Aradon, 1893. évi április hó 14-én.

M. k. államjószágigazgatóság.

301—1893 gazd. sz. 287 1—3

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Baross-sétatérre szánt 30 drb uj vaslábu és a m. évben ugyanott már felállitott ahhoz hasonló padok elkészitésével összekötött asztalos és mázoló munkák elvállalása iránt folyó évi április hó 17-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár dbonként 4 frt.

Bánompénzül leteendő 12 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtést megelőzőleg nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek, a gazdasági tanácsnoknál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1893. évi ápril 10-én tartott üléséből.

Kiadta:

Lőcs Rezső,
aljegyző.

302/1893. gazd. sz. 288 1—3

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi kocsikhoz szükséges 60 drb uj keréknek elkészitése és szállitása iránt folyó év **április hó 17-én** d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár dbonként 2 frt 70 kr.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnoknál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1893. évi ápril hó 10-én tartott üléséből.

Kiadta:

Lőcs Rezső,
aljegyző.

ARADI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR.

Felhivás aláirásra

az aradi első takarékpénztár tisztelt részvényeseihez!

Az 1883. évi április hó 16-án megtartott rendkivüli közgyülésen elhatároztatott, hogy a társulat részvénytőkéje 120,000 osztrák értékü forinttal, illetve: 240,000 koronával, tartalékalapja pedig 240,000 frttal illetve: 480,000 koronával szaporittatnak.

Ez indokból 400 darab uj, 600 korona névértékü részvény lesz kibocsátandó, melynek minden egyes darabjáért 900 oszt. értékü forint, illetve: 1800 korona befizetés teljesitendő a következő határidőkben, és pedig:

oszt. ért. 150 frt (300 korona) az aláirási jog gyakorlásánál f. é. ápril 21-től ápril 29-ig bezárólag,
oszt. ért. 200 frt (400 kor.) f. é. május 1-től május 31-ig „
oszt. ért. 200 frt (400 kor.) f. é. junius 1-től junius 30-ig „
oszt. ért. 200 frt (400 kor.) f. é. julius 1-től julius 31-ig „
oszt. ért. 150 frt (300 kor.) f. é. aug. 1-től auguszt. 31-ig „

A társulat eddigi t. részvénybirtokosai **elővételi joggal birnak** olyképen, hogy minden egyes darab régi részvényük után, egy darab uj részvény jár, **elsőbbségi joggal birnak** továbbá azon részvények mennyiségére nézve, mely az elővételi jog alapján, a részvénybirtokosok által igénybe nem vétetik.

Az elővételi jog által igénybe nem vett részvények mennyisége az elsőbbségi jogaikat gyakorló részvénybirtokosok közt; az igazgatóság által megállapitandó kulcs szerint fog kiosztatni.

Az uj részvény **elővételi** jogának gyakorlása, **a régi részvény lebélyegzése által** (elővételi jog gyakorolva) fog megállapittatni.

Az uj részvények a régiekkel 1893. évi julius 1-től kezdve mindenben egyenjoguak s az 1893-ik üzletév félévi tiszta nyereményének azon osztalékában részesülnek, mely az alapszabályok értelmében, a rendes évi közgyülés által a részvényesekre eső hányadul kiosztatni határoztatik.

Minden az esedékesség idejében nem teljesitett befizetésért 5% késedelmi kamat fizetendő.

A mely ideiglenes részvényjegyre 1893-ik évi deczember 31-ig bezárólag a teljes fizetés nem eszközöltetett, ennek birtokosa jogairól lemondottnak vétetik s a történt befizetés a tartalékalap javára fog fordittatni. Az ily módon szabaddá vált részvény ujabbi eladása iránt a társulati igazgatóság intézkedik oly módon, hogy a kibocsátási árfolyamon felül befolyó összeg szintén a tartalékalap javára esik.

Az aláiráskor történt befizetésnél, a részvényesnek elővételi joga számáig **részvényjegy** s azon felüli elöjegyzésére nézve: **elsőbbségi igazolvány** adatik, mely elsőbbségi igazolványok a fentebb jelzett **igazgatósági megállapitás után** 1893. évi május 15-éig részvényjeggyel fognak kicseréltetni.

Az ideiglenes részvényjegyekért az uj kibocsátásu 600 korona névértékü részvények, az igazgatóság által közhirré teendő időben fognak 1894-ik évtől kezdődő szelvényekkel kiadatni, melyehhez egy utalvány is mellékeltetik, az 1893-ik évi féléves osztalék felvételére szóló jogosultsággal.

A jelenlegi 300 osztrák forintos névértékü részvényeknek szintén 600 korona névértékü részvényekre leendő átcserélése az uj kibocsátásu részvényekkel egyidejüleg eszközöltetik, melynek minden egyes darabjáért, ha ez nem az előbbi tulajdonos nevére fog kiállittatni, a fokozatos bélyegilleték s az alapszabályszerü átirási költség fizetendő. Ugyanennyi fizetendő a 400 darab uj kibocsátásu részvény minden darabjának kiállitásáért is.

Felhivatnak ennélfogva mindazon tisztelt részvényesek, kik az uj részvényekre való elővételi jogukat gyakorolni akarják, **hogy részvényeiket f. évi április hó 21-től április 29-ig bezárólag** (április 23-ának vasárnapja kivételével) az Aradon Szabadságtéri 21-ik sz. ház emeleti pénztáránál, délelőtti 9-től 12-ig, és délutáni 3-tól 5-ig bezárólag, **lebélyegzés végett bemutatni,** s az átveendő ideiglenes részvényjegyekre, illetve elsőbbségi igazolványokra megszabott (150 o. é. frt = 300 korona) darabonkénti **befizetéseket teljesiteni** szivesked jenek, mert ezen határidő letelte után ugy az elővételijog, valamint az elsőbbségi jog többé nem érvényesithető.

Arad, 1893. április 16-án.

Az Aradi Első Takarékpénztár igazgatósága.

284 1—2

Nyomatja és kiadja az „Aradi nyomdatársaság" könyvnyomdája